

Mál nr. 88/2025.

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækja: (A) og (B).

Miskabætur. Stórkostlegt gáleysi.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 25. febrúar 2025, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags. 24. mars 2025, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 11. apríl 2025.

Málsatvik.

Í málskoti og gögnum málsins kemur fram að M sem ók ökutæki B varð fyrir líkamstjóni 10. nóvember 2021 er ökutæki A keyrði aftan á B sem var kyrrstætt. Áreksturinn hafi verið það harkalegur að ökutæki B kastaðist nokkra metra við höggið og að líkamstjón B sé mikið af völdum þessarar aftanákeyrslu. Hefur V samþykkt bótaskyldu vegna tjóns M fyrir utan miskabætur skv. a. lið 1. mgr. 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. M vísar til þess að enginn rökstuðningur hafi fylgt afstöðu V þess efnis að hafna greiðslu miskabóta skv. a- lið 1. mgr. 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. Samkvæmt lögregluskýrslu sem tekin var á vettvangi viðurkenndi ökumaður A að hafa keyrt of hratt miðað við aðstæður en kvaðst ekki hafa séð ökutæki B og náði því ekki að hemla í tæka tíð. Ökumanni A var tjáð að kært yrði fyrir að haga ökuhraða ekki eftir aðstæðum. Ökumaður A kvaðst skilja það og viðurkenndi það. Staðfesting liggur fyrir í málinu að ökumaður A hafi verið sektaður fyrir að hafa ekki hagað ökuhraða eftir aðstæðum. Í athugasemdum V segir að lagatexti sá er vísað er til er sé heimildarákvæði sem gerir ráð fyrir að hægt sé að láta þann sem af ásetningi eða stórfelldu gáleysi veldur líkamstjóni greiða miskabætur til þess sem misgert var við. Sönnunarbyrðin um að tjóni hafi verið valdið af stórkostlegu gáleysi hvíli á málskotsaðila sem hafi ekki lagt fram fullnægjandi sönnun þess efnis að bifreiðinni hafi verið ekið þannig að í akstrinum hafi falist háttsemi sem teljist til stórkostlegs gáleysis. Þá sé staðfesting þess efnis að ökumaður hafi verið sektaður fyrir að haga ekki akstri eftir aðstæðum ekki sönnun á stórkostlegu gáleysi. Ljóst sé að ökumaður var ekki sektaður fyrir að virða ekki hraðatakmörkanir þ.e. að aka yfir lögleyfðum hámarkshraða. Lögregla hafi því ekki talið sannað að ökumaður hafi ekið yfir leyfðum hámarkshraða. Þá liggi ekki fyrir nein gögn sem sýni fram á hver umferðarhraði A var. Við mat á stórkostlegu gáleysi skuli litið til sakar tjónvalds, hvernig váttryggingaratburð bar að, hvort hannvar undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti. Ökumaður A hafi ekki verið undir áhrifum vímuefna, ekki ekið yfir á rangan vegarhelling, ekki ekið yfir á rauðu ljósi og afleiðingar aftanákeyrslu þessarar ekki meiri en eðlilegt má teljast þegar kemur að aftanákeyrslum. V vísar til eldri úrskurða úrskurðarnefndar í váttryggingamálum og dómafordæma Landsréttar og Hæstaréttar máli sínu til stuðnings. Að mati V verði umferðaróhapp þetta rakið til þess að ökumaður A hafi misst athygli í augnablik. Túlka verði þetta undantekningarákvæði a- liðar 1. mgr. 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993 þröngt. Í viðbótarathugasemdum M er athugasemdum V alfarið hafnað og bent á að loftpúðar ökutækja hafi sprungið út, stórséð hafi á ökutækjum og að slys hafi gerst í hádeginu á blautviðrisdegi. Ökumaður hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi vegna ökuhraða og aðstæðna, ekki sé þörf á matsgerð um hraða ökutækis og vísar M til Landsréttardóma og hérðsdóma máli sínu til stuðnings.

Álit

Ekki er um það deilt að ökumaður A telst eiga alla sök á árekstri bifreiðanna 10. nóvember 2021. Í málinu er ágreiningur um rétt M til greiðslu miskabóta skv. a-lið 1. mgr. 26. gr. skaðabótalaga. Í því ákvæði kemur fram að heimilt sé að láta þann sem af stórfelldu gáleysi eða ásetningi veldur líkamstjóni greiða miskabætur. Svo krafa M verði tekin til greina þarf háttsemi ökumanns A því að fela í sér veruleg frávík frá því sem eðlilegt má telja. Af gögnum málsins er ljóst að ökumaður A sá ekki ökutæki B með framangreindum afleiðingum. Af gögnum málsins er einnig ljóst að ökumaður A telur sig hafa verið yfir löglegum hámarkshraða. Leggja verður heildstætt mat á allar aðstæður og háttsemi ökumanns bifreiðarinnar A. Ökumaður A var ekki undir áhrifum áfengis eða fíkniefna er atvikið átti sér stað en telur sig hafa verið yfir löglegum hraða. Engin frekari gögn liggja fyrir um hraða ökutækis A. Af

dómafordæmum má ráða að mikið þarf til svo hegðun ökumanns teljist til stórfellds gáleysis. Verður með hliðsjón af framangreindu ekki talið að ökumaður A hafi vikið svo verulega frá gildandi háttænisreglum sem honum bar að hlíta í aðdraganda árekstursins að það feli í sér stórfellt gáleysi. Skilyrðum til greiðslu miskabóta samkvæmt a-lið 1. mgr. 26. gr. skaðabótalaga er því ekki fullnægt.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum samkvæmt a-lið 1. mgr. 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993, úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 18. júní 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Margrét Arnheiður Jónsdóttir